

Ds. Arjan van Groos (1962 - 2014)
Tekst: Kolossenzen 2, 11 - 12
Middagdienst

Broeders en zusters, in deze dienst wil de Here ons laten stilstaan bij de doop als teken van de ware besnijdenis, namelijk de besnijdenis in de dood en opstanding van de Here Jezus Christus. Waarbij we zullen zien dat zowel de besnijdenis als de doop teken zijn van het verbond. Daarom zullen we straks na de vredegroet de Psalm zingen die zo vaak bij de doopvont klinkt. Psalm 105 de verzen 1 en 5. Maar eerst zullen we nu gaan staan en belijden dat ons leven in de handen van de Here ligt.

- 1. Lied : Psalm 105 : 1 en 5**
- 2. Gebed voor de opening van het Woord**
- 3. Schriftlezing : Kolossenzen 2 : 4 – 3 : 4**
- 4. Lied : Psalm 116 : 7 en 8**
- 5. Tekst : Kolossenzen 2 : 11-12**
- 6. Geloofsbelijdenis op de wijs van Gezang 3**
- 7. Dankzegging en gebed**
- 8. Slotzang : Gezang 14 : 1 en 3 (Jezus leven van mijn leven)**

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, groot en klein,

U het zich bij het lezen van de tekst misschien afgevraagd waarom ik voor deze tekst gekozen heb. Dat hangt samen met het verenigingswerk in Sliedrecht. De verenigingen hebben daar afgesproken om in dit seizoen twee gemeenten schetsen van de gezamenlijke bonden te bespreken. De eerste schets, die over de doop, is in december besproken. Er was afgesproken dat eventuele vragen die overbleven door mij in een preek behandeld zouden worden. Nu is het niet mogelijk om alle vragen te beantwoorden, maar de belangrijkste toch zeker wel. En die vragen gingen over de verhouding tussen de besnijdenis en de doop. Hoe komen wij er bij om te belijden dat de doop in de plaats van de besnijdenis is gekomen? Een van de belangrijkste bewijsteksten onder deze belijdenis is de tekst van vanmiddag.

Ik bedien U vanmiddag het Woord van de Here onder het volgende thema:

De doop is teken van de ware besnijdenis, dat is de besnijdenis in Christus dood.

We zullen daarbij op drie dingen letten:

- 1. dat iedere christen besneden is,**
- 2. hoe deze besnijdenis heeft plaats gevonden,**
- 3. wat deze besnijdenis voor ons betekent.**

We zullen dus allereerst letten op **het feit dat iedere christen besneden is**. Het gevaar bij een preek als deze, waarbij de vraagstelling niet uit tekst zelf op komt, is dat de tekst zelf te weinig aan het woord komt. Daarom is het goed om onze vragen even te laten voor wat ze zijn, en te luisteren naar wat de Here hier door Paulus wil zeggen.

Paulus heeft deze brief geschreven aan de gemeente te Kolosse. Kolosse ligt in het huidige Turkije. Het evangelie was daar door Epifras verkondigd. Aanleiding voor deze brief was het feit dat er allerlei dwaalleraren in Kolosse waren. Nu is het niet helemaal duidelijk welke dwaling zij aanhingen. Wel weten we uit vers acht van hoofdstuk twee dat er sprake is van een bepaalde vorm van wijsbegeerte. Ook zijn er elementen in de brief die erop wijzen dat er sprake is van bepaalde joodse invloeden. Denkt U bijvoorbeeld maar aan vers 16 van hoofdstuk 2 waar gesproken wordt over oordelen inzake eten en drinken of op het stuk van een feestdag, nieuwe maan of sabbat.

Zo was er zo goed als zeker ook discussie over de noodzaak van de besnijdenis. Omdat er mensen waren die vonden dat het niet genoeg is als in Christus gelooft. Om zailig te

worden, moet je vervolgens ook besneden worden. Deze zienswijze is voor Paulus reden om in vers 8 en volgende te schrijven: ziet toe, dat niemand u mee sleept door zijn wijsbegeerte en door ijdel bedrog in overeenstemming met de overlevering van de mensen, met de wereld geesten en niet met Christus. Hij waarschuwt de mensen voor allerlei redeneringen die boven het evangelie uitgaan. Die boven Christus uitgaan. Want, zo vervolgt hij: want in Hem woont al de volheid van de godheid lichamelijk; en u hebt de volheid verkregen in Hem, die het hoofd is van alle overheid en macht. Paulus laat hier dus duidelijk uitkomen dat de gemeente in Christus alles heeft wat zij nodig heeft. In Christus woont de volheid van God. De volheid. En het is net als bij een glas dat helemaal vol is geschonken. Je schiet er niets mee op als je daar nog wat bij gaat schenken, want het past er niet in. Vol is vol. De Here Jezus Christus is vol. En als wij als gelovigen deel hebben aan Christus, hebben wij dus ook deel aan die volheid. Daar valt niets aan toe te voegen.

Als Paulus het in vers 11 over de besnijdenis gaat hebben, dan laat hij dat ook uitkomen. Waarom zou je je laten besnijden? Wat voegt dat toe? Wie in Christus gelooft, is al besneden. Besneden in Christus. Wel niet met een besnijdenis die het werk is van mensenhanden, maar besneden is iedere christen wel. Dat in de eerste plaats.

We zullen er in de tweede plaats op letten **hoe deze besnijdenis heeft plaatsgevonden**. Maar voordat we nu precies ingaan op de vraag hoe wij nu besneden zijn, doen we er goed aan om eerst stil te staan bij de betekenis van de besnijdenis. Waarom vonden de joden die besnijdenis nu zo belangrijk? U begrijpt dat zit niet in de handeling zelf. Het gaat niet om het afsnijden van de voorhuid zelf. En ook niet om het lichamelijk resultaat ervan. Het gaat om de symboliek van de besnijdenis. Om wat het wil laten zien.

We zouden daar heel veel woorden aan kunnen wijden, maar dan komen we aan de rest van de tekst niet toe. We moeten dus kort zijn. De kern van de besnijdenis kunt u echter met twee woorden aangeven. Rechtvaardiging en heiliging.

Rechtvaardiging doordat er bloed vloeit. Waarbij bloed teken is van de dood. Doordat een vader de voorhuid van zijn zoon afsnijdt erkent hij dat dit kind in zonden ontvangen en geboren is en daarom de dood verdient. Zoals vaders en moeders dat vandaag de dag ook doen als zijn met hun kind voor de doopvont staan. Dan erkennen zij in bij de eerste vraag dat onze kinderen in zonde ontvangen en geboren zijn en daarom aan allerlei ellende, ja zelfs aan het eeuwig oordeel (de dood) onderworpen zijn.

Verder laat een vader die zijn zoon besnijdt zien, dat dit kind een kind van de Here is. Dat dit kind deel uitmaakt van Gods volk en daarom ook het merkteken daarvan aan zijn lichaam mag dragen. Dit kind dus een kind van God. Een heilig kind. Afgezonderd van de wereld en toegewijd aan God. Zo mag een besneden kind weten dat het gerechtvaardigd en geheiligd is. Gerechtvaardigd en geheiligd door het offer van Hem die komen zou om zijn bloed voor onze zonden te geven. De Here Jezus Christus. De besnijdenis is dus teken van rechtvaardiging en heiliging in Christus.

Dat was de besnijdenis van het oude verbond. Maar wat is daar nu voor in de plaats gekomen? Want op zich was die besnijdenis uitermate waardevol qua symboliek. Want het is het teken en zegel van de rechtvaardiging en heiliging in Jezus Christus.

Om daar een goed zicht op te krijgen, moeten we heel precies lezen wat er in vers 11 staat. Het is denk ik verstandig als u daarvoor de tekst er nog even bij pakt.

Hoe zijn wij dan wel besneden? Paulus zegt: door het afleggen van het lichaam des vlezes, in de besnijdenis van Christus. Net als bij de gewone besnijdenis is er dus ook voor de christen een afleggen van het zondige vlees. Al wordt dit vlees dan niet door een mes van ons losgemaakt in een besnijdenis door mensenhanden. Maar dit vlees wordt losgemaakt door de besnijdenis van Christus. Dus tegenover de besnijdenis door mensenhanden staat de besnijdenis van Christus.

En wat bedoelt Paulus daar mee? Dat we met de Here Jezus besneden zijn toen Hij als kind van acht dagen oud besneden werd? Nee. Want die besnijdenis werd juist wel met mensenhanden voltrokken. Daar gaat het ook niet over. Het gaat over onze besnijdenis. Een besnijdenis niet door mensenhanden, maar door de besnijdenis van Christus. De besnijdenis zoals Christus die aan ons voltrekt.

Wij moeten denken aan iets dat met de gelovigen gebeurt en vergelijkbaar is aan de besnijdenis. Wat dat is wordt duidelijk als we doorlezen. Wij zijn besneden in de besnijdenis van Christus omdat wij met Hem begraven zijn in de doop. Begraven dat is het afleggen van het lichaam van het vlees. En waar leggen we die af, aldus vers 12? Doordat wij met Hem begraven zijn in de doop. Ons zondige vlees dat weg moet. Dat in het Oude Testament werd gesymboliseerd door de afgesneden voorhuid. Dat vlees dat weg moet wordt nu gesymboliseerd in de onderdompeling van de doop. In de onderdompeling wordt zichtbaar dat de oude mens moet sterven. En natuurlijk sterft die oude mens

niet in dat water. Maar het symboliseert wat er met zijn lichaam gebeurt is bij de dood van Jezus Christus. Het is afgelegd.

Nu vraagt u zich misschien af: maar de doop en de besnijdenis dezelfde betekenis hebben, waarom is de besnijdenis dan vervangen door de doop. Het antwoord ligt voor de hand. En heeft dezelfde reden waarom wij vandaag geen dieren meer offeren. Omdat het bloed van de Here Jezus gevloeid heeft voor al onze zonden. Hij heeft met zijn bloed voor al onze zonden betaald en dus hoeft bloed van ons en onze kinderen niet meer te vloeien. Het is volbracht. De pijn die bij de besnijdenis hoorde hoeven wij en onze kinderen niet meer te ondergaan. De pijn van de besnijdenis hoeft niet meer te worden ondergaan, omdat Christus alle pijn van de zonden gedragen heeft. Maar de rijkdom van de besnijdenis is er nog altijd. Die heeft God bewaard in de doop. De afwassing van de zonden en het merkteken van Christus.

Zo ontvangen wij dus onze besnijdenis in de doop in Christus. Dat in de tweede plaats.

Wat betekent deze besnijdenis nu voor ons? Bij een deel van de betekenis hebben we in feite al stilgestaan bij het tweede punt. Om het met de woorden van vers 11 te zeggen: namelijk dat wij het lichaam van het vlees hebben afgelegd. Het lijkt wat dubbel gezegd van Paulus, lichaam van het vlees. Maar Paulus wil met die toevoeging ‘van het vlees’ laten uitkomen dat het lichaam op zichzelf niet iets slechts is. Zeker tegenover de gemeente van Kolosse moest dat goed duidelijk gemaakt worden, want bij de dwaalleeraars waren er met ascetische neigingen zoals uit vers 20 tot en met 22 blijkt. Bij ascetische stromingen is vaak de neiging aanwezig om het lichaam als iets negatiefs te beschouwen. Als een kerker waar je je aan moet ontworstelen. Maar het lichaam zelf is in Gods ogen niet slecht. De Here heeft ons geschapen met ziel en lichaam. Maar onze zondige neigingen, die zijn slecht. Neigingen die te maken hebben met de erfzonde en die in de Bijbel vaak aangeduid worden met ‘vlees’. Die moeten we wel afleggen. En die hebben we mogen afleggen. In de doop in Christus. Want in die doop is ons vlees begraven met de Here Jezus. Aldus Paulus in vers 11.

Het beeld is dus dit. Toen de Here Jezus begraven is, is ook ons zondige vlees begraven. Trouwens niet alleen begraven, maar zoals verder blijkt uit vers 12, ook opgewekt uit de dood. Hoe moeten we dat nu zien? Is dat een ethische-geestelijke zaak. Afsterven aan de zonden doordat we de zonden steeds meer gaan haten? En opstaan ten leven doordat we de geboden van de Here steeds meer lief krijgen? Hoewel dat er wel bij hoort ligt daar

toch zeker niet de nadruk op. We moeten dit toch in de eerste plaats als iets zien dat echt gebeurd is.

Echt, net zo echt als we in Adam gezondigd hebben en we een echte zondige menselijke natuur hebben gekregen. Net zo echt als u die zondige neigingen elke dag ervaart, zo echt zijn we in de Here Jezus, die de tweede Adam is, ook echt gestorven en uit de doden opgewekt. Paulus beschrijft hier dus een historische gebeurtenis. Toen de Here Jezus stierf, stierf ook uw lichaam van het vlees. Stierf uw zondige natuur.

Wat Paulus hier in Kolossenzen 2 het kort beschrijft, heeft hij in Romeinen 6 breder uitgewerkt. Het is misschien goed als u dat hoofdstuk er even bij pakt. Romeinen 6. De insteek is daar wat anders als in de brief aan de Kolossenzen. Zoals al direct uit vers 1 blijkt. Blijkbaar waren er in Rome mensen die maar bleven zondigen om zo de genade, de vergeving groter te laten worden. Paulus schrijft dat dat absoluut niet kan. *Want hoe zullen wij die der zonde gestorven zijn, daarin nog leven. Of weet u niet, dat wij allen, die in Christus Jezus gedoopt zijn, in zijn dood gedoopt zijn?* Allen die in Christus Jezus gedoopt zijn, zijn dus in Jezus dood gedoopt. Jezus' dood was de betaling voor de zonde en het afleggen van de zondige menselijke natuur. In de dood vond die zondige natuur ook zijn dood. En wie gedoopt is, heeft dus deel aan die dood. Zijn zondige menselijke natuur is in die doop in Christus' dood afgelegd. Die zondige natuur is niet meer.

Maar hoe kan dat nu?, zo denkt u nu misschien. Ik ervaar nog elke dag dat mijn menselijke natuur zondig is. Maar dan moet u goed opletten wat Paulus verder schrijft. Het gaat hier niet in de eerste plaats om het feit dat we geen zondige natuur meer hebben, maar dat wij niet meer vanwege die zondige natuur veroordeeld worden. Dat blijkt uit duidelijk uit vers 7, waar Paulus zegt dat wij rechtens vrij zijn van de zonde. Hoewel wij nog zondig zijn en een zondige menselijke natuur hebben, zijn we voor Gods recht vrij en onschuldig omdat Christus door zijn dood zowel voor onze zonden als voor onze zondige menselijke natuur betaald heeft. Onze zondige natuur is door de dood van onze Heiland van zijn angel beroofd. De angel dat wij de eeuwige dood zouden sterven. Of zoals Paulus het in Kolossenzen de verzen 13 en verder zegt: *Ook u heeft Hij, hoewel u dood was door uw overtredingen en onbesnedenheid naar het vlees, levend gemaakt met Hem, toen Hij ons al onze overtredingen kwijtschold, door het bewijsstuk uit te wissen, dat door zijn inzetten tegen ons getuigde en ons bedreigde. En dat heeft Hij gedaan door het aan het kruis te nagelen.* Het bewijsstuk dat tegen ons getuigde en ons veroor-

deelde, dat was de wet. Maar nu het oordeel en de straf gedragen is, heeft het bewijsstuk geen kracht meer. Want als de straf al is gedragen, als de schuld al is betaald, valt er niets meer te dragen, valt er niets meer te betalen.

De doop geeft ons dus deel aan de dood van de Here Christus als betaling voor onze zonden en zondige natuur. We zijn dus met Hem gestorven en rechtens vrij van het oordeel. Wij zijn rechtvaardig voor God.

Maar dat niet alleen. Want de Here Jezus Christus is niet alleen gestorven. Want nadat Hij de straf ten volle had gedragen, riep zijn Vader Hem uit de dood tot leven. Hij zette de poorten van het dodenrijk open omdat er naar zijn rechtvaardig oordeel geen reden meer was waarom zijn Zoon in de dood zou blijven. Hij had betaald en nu mocht Hij dus weer leven.

En wat is nu het heerlijke voor ons broeders en zusters. Dat niet alleen Hij uit de doden is opgestaan, maar ook wij die in Hem geloven. Want als voor onze zonden en onze zondige natuur is betaald, dan hebben we naar hetzelfde rechtvaardige oordeel van God, waardoor wij eerst veroordeeld werden, nu recht op het leven. Het eeuwige leven.

En ook dat wordt uitgedrukt in de doop. Zeker als dat een doop is door onderdompeling. Nadat de mens in het water verdwenen is. Helemaal onder is gegaan en onttrokken is aan het oog. Komt die mens weer tevoorschijn. Maar dan nu als een nieuw, een schoon mens. Een mens die bevrijdt is van zijn zonden en een nieuw leven mag beginnen. Een leven in zijn Heiland Jezus Christus.

Dat is de heerlijke betekenis van onze doop. Ja, van uw doop. Want de doop is niet voor niets aan ieder van ons persoonlijk voltrokken. Hij is aan ons voltrokken opdat wij daaruit kracht zouden putten. Kracht zouden putten uit de wetenschap dat de straf over onze zonden al gedragen is. Kracht zouden putten uit het feit dat we met Christus zijn opgestaan uit de dood. Kracht om God eeuwig te loven en te prijzen. Kracht om God eeuwig dankbaar te zijn en met vreugde Hem te dienen.

Amen